

สรุปการวิจัยและเสนอแนะ

วิทยานิพนธ์ เรื่องนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาพระราชนิพนธ์บทละครนอกในรัชกาลที่-2 ในเชิงวรรณคดีวิจารณ์ โดดเลือกวิจัยลักษณะเด่นของบทพระราชนิพนธ์คือ แก่นเรื่อง สัญลักษณ์ และความเปรียบเทียบ โดยละเอียด

ผู้เขียนขอเสนอว่า แก่นเรื่องพระราชนิพนธ์บทละครนอกในรัชกาลที่ 2 มุ่งสร้างสรรคสังคมนิยม เพราะเสนอแนวทางประพฤติกฎปฏิบัติที่ ใ้ทำไป เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต และเสนอแนวทางประพฤติกฎปฏิบัติที่ไม่ดี เพื่อให้เห็นตัวอย่างในทางเสื่อมจะได้เป็นเครื่องเตือนใจ ไม่ประพฤติกฎปฏิบัติที่ความนั้น และควย เหตุที่แนวทางประพฤติกฎปฏิบัติที่ปรากฏ เป็นแก่นเรื่องยังคงใช้ได้ดีกับสังคมปัจจุบัน จึงมีผลให้พระราชนิพนธ์บทละครนอกยังคงทันสมัยและอยู่ในความสนใจของคนทั่วไปตราบนานแสนนาน

สัญลักษณ์ในพระราชนิพนธ์บทละครนอกในรัชกาลที่ 2 โคนก รูปต๋อยสังข์และรูปเด็กน้อยของพระสังข์ในวัยเด็ก รูปเงาะและรูปทองของพระสังข์ในวัยหนุ่ม รูปยักษ์ชิตีและรูปมนุษย์ผู้หญิงของนางพิชชกร บอทอง พระอินทร์คอนทาวยศวิมลตามพระสังข์ มนุษย์และจระเข และพระชรรค์ สัญลักษณ์ดังกล่าวส่วนใหญ่ เป็นการใ้รูปรูปร่างแทนนามธรรม สัญลักษณ์เหล่านี้ในภคกาหลายประการคือ ช่วยใ้เกิดภาพพจน์ ทำให้มองเห็นสิ่งที่น่าทึ่งใจ เสนอแนะใ้ใจยากขึ้น ทาหมายใ้เกิดความคิด ความอ่านตามความสามารถของแต่ละบุคคล ช่วยขยายแก่นเรื่องใ้ลึกเจายิ่งขึ้น ทำให้เพลิดเพลิน เกิดความตั้งใจเกิดความสนใจติดตามเรื่องราว ทำให้ใ้บทพระราชนิพนธ์มีรสชาติ นานาน ช่วยใ้การดำเนินเรื่อง เป็นไปอย่างรวดเร็ว และลดความเสียหายของการขาดกรรมบเวที่ คั้งนั้น จึงอาจกล่าวใ้ได้ว่า สัญลักษณ์มีส่วนอย่างยิ่งที่ใ้บทพระราชนิพนธ์เป็นที่สนใจของคนทุกรุ่นทุควัย

ความเปรียบเทียบในพระราชนิพนธ์บทละครนอกในรัชกาลที่ 2 นั้น ผู้เขียนใ้เสนอโครงสร้างของความเปรียบเทียบใ้ในเชิงความคิดและในเชิงภาษา ผู้เขียนมีความเห็นว่า

โครงสร้างในเชิงความคิดของความเปรียบเทียบอาจแบ่งได้เป็น 3 ส่วนคือ ความคิดที่ต่อง
 การเปรียบเทียบ ความคิดที่นำมาเปรียบเทียบ และความคิดซึ่งรวมกันในการคิดที่
 ต่องการเปรียบเทียบ และความคิดที่นำมาเปรียบเทียบ โครงสร้างในเชิงภาษาของความ
 เปรียบอาจแบ่งตามลักษณะภาษาได้เป็น 2 ประเภทคือ ความเปรียบเทียบอุปมาอุปไมย
 และความเปรียบเทียบอุปมา ความเปรียบเทียบอุปมาอาจกล่าวได้ว่า เป็นรูปย่อของความ
 เปรียบเทียบอุปมาอุปไมย ความเปรียบเทียบในภาพพจน์ ภาพพจน์ของความเปรียบเทียบในพระราช
 นิพนธ์บทละครนอกมักจะเป็นภาพพจน์ของตัวละคร ส่วนภาพพจน์ของวัตถุสิ่งของในฉาก
 มีอยู่น้อยมาก ภาพพจน์ของความเปรียบเทียบช่วยให้สามารถเข้าใจเรื่องยากได้ง่ายขึ้น ทำให้
 เกิดอารมณ์สะเทือนใจ เกิดความรู้สึกร่วมกัมภีร์ คิดคล้อยตามกวี และให้รสชาติทาง
 ภาษาทั้งรสคำและรสความ ความเปรียบเทียบในพระราชนิพนธ์ในยุคล่าสูง บางที่มีการชวน
 ภาชนะเพื่อเพิ่มน้ำหนักการเปรียบเทียบ มีการใช้ความเปรียบเทียบอุปมาอุปไมยเป็นฐานความ
 เข้าใจก่อน แล้วขมวดทลายความเปรียบเทียบอุปมา เพื่อให้เห็นชัดเข้าใจได้ง่ายและ
~~ใคร่สนใจยิ่งขึ้น~~ ความเปรียบเทียบแสดงถึงความรู้ ความลึกซึ้งอันลึกซึ้งกว้างไกลของกวี ยืนยัน
 ได้เห็นอัจฉริยะของกวีในแง่ที่รู้จักเลือกสรรวิธีพูดสั้น ๆ กระตลัด กินความ ในภาพพจน์
 มาพรรณนาตัวละคร และวัตถุสิ่งของในฉากได้อย่างเหมาะสมมีรสชาติ ทำให้การ
 คำเห็นเรื่องรวดเร็ว เหมาะแก่บทละครนอก และเนื่องจากภาพที่กวีนำมาเปรียบเทียบ
 มักจะเป็นภาพในชีวิตประจำวัน หรือภาพของสิ่งที่เราโคพบเห็น ไคยินไคยั้งอยู่เสมอ จึง
 นับว่าความเปรียบเทียบช่วยสะท้อนให้เห็นชีวิตจิตใจของคนไทย เป็นอย่างดี

ฉะนั้น แทนเรื่อง สัญลักษณ์ และความเปรียบเทียบ จึงมีบทบาทสำคัญที่สนับสนุนให้
 พระราชนิพนธ์บทละครนอก เป็นที่ประทับใจของคนทั่วไป และใคร่รับการยกย่องว่าเป็น
 แบบฉบับของบทละครนอก ผู้เขียนคาดหมายว่าวิทยานิพนธ์เรื่องนี้คงจะเป็นประโยชน์ต่อ
 ผู้สนใจศึกษาวรรณคดีทั่วไปพอสมควร

ขอเสนอแนะ

การที่ผู้เขียนใช้ เวลาศึกษาวรรณนิพนธ์บทละครนอก เป็น เวลารานาน ทำให้ได้

ความคิดว่ายังมีอีกหลายแง่มุมที่น่าสนใจทำให้ละเอียด อาทิ การศึกษาพระราช
 นิพนธ์แต่ละครนอก ในเชิงวรรณคดีการแสดง วรรณคดีเปรียบเทียบ คติชาวบ้าน
 ตลอดจนการศึกษา เรื่องตำนานไทยซึ่งปรากฏมากในบทพระราชนิพนธ์ การศึกษาความ
 เปรียบในวรรณคดีไทยนั้น ยังมีใครกระทำอย่างจริงจัง ผู้เขียนเองศึกษาแต่เฉพาะความ
 เปรียบในพระราชนิพนธ์แต่ละครนอกเท่านั้น จึงขอเสนอใ้ผู้สนใจและมีโอกาสวิจัยได้
 ศึกษาเรื่องนี้ด้วย อนึ่ง ควรจะไ้มีการศึกษากาพย์พจนในวรรณคดีไทยให้ละเอียดถี่ง
 เพราะวรรณคดีไทยประกอบด้วยถ้อยคำที่ไพเราะพจนเป็นจำนวนมาก และกาพย์พจนเป็น
 ส่วนสำคัญของการวิจารณ์วรรณคดี ดังนั้น ผู้เขียนจึงคาดหมายว่า เรื่องเหล่านี้จะมีประโยชน์
 ต่อการศึกษาวรรณคดีไทยอย่างยิ่ง

๒๕๕

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย